

Faglig trilogi-thriller om de tre store sportsgrene: Fodbold, tennis og cykling

Selvom de ikke fylder meget i landskabet, 400 sider sammenlagt, er de tre bøger om cykling, fodbold og tennis aldeles vellykkede. Foto: Kurt Lassen.

Kurt Lassen 03.11.2021

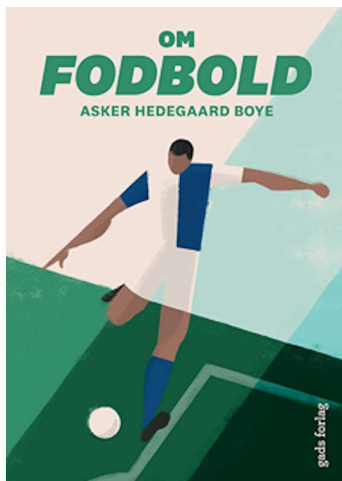
POV SPORT // BOGANMELDELSE – Da fodbold var forbudt for kvinder, tennis blev leveret i en trækasse og cykling var en langt vildere sport, end den er i dag. Kald det bare en slags grundbøger. En trilogi eller mikro-antologier om tennis, fodbold og cykling.

Vurdering: 5 ud af 6 stjerner

En aldeles vellykket og velplaceret satsning af Gads Forlag. Først og fremmest fordi man har fundet de rigtige folk til at skrive dem. Fordi de hver især også er lykkedes med formålet. Og fordi man sagtens kan formulere sig både akademisk, journalistisk, fagligt og litterært med så få ord, at den lille bogsamling kan læses på en sportsfri søndag.

Og alle tre bøger kan af samme grund sagtens tåle en samlet og fælles vurdering med fuldt hus på stjernehimlen, fordi både ide og udførelse er så gennemført og originalt for alle tre bøgernes vedkommende.

Hver bog bygget over enslydende læst med: 1. Velkommen. 2. Hvad fodbold, (tennis, cykling) kan. 3. Hvordan det hele begyndte. 4. Hvor vi står nu. 5. Hvad vi kan forvente, 6. Afrunding, 7. Litteratur.

”OM FODBOLD”

Man kan ikke kalde Asker Hedegaard Boye for historieløs, selvom jeg var lige på nippet til det i åbningskapitlet ”Hvad fodbold kan” i bogen *Om fodbold*, fordi man helt per automatik projicerer følelsen over på sig selv, da Boye beskriver sit indledende kærlighedsforhold til verdens engang simpleste spil. Nu har vi jo fået VAR (Video Assistance Referee).

Asker Hedegaard Boye begynder sin historie, da han er seks, syv år, og han er født i 1982. Altså, blot to år senere var vi nogle, der for længst havde stået op til mundtlig eksamen i et eller andet i 2.G og med nød og næppe bestået i en blanding af tømmermænd og eufori over 3-2 over Belgien i den afgørende gruppekamp ved EM, og Danmark var klar til semifinalen mod Spanien.

Og så kommer unge Asker her og indleder med noget Chris Sutton og Blackburn og Sportslørdag, der blev til Tipslørdag, eller var det omvendt, og diverterer med sin nyvundne passion langt oppe i 80’erne.

Fodbolden, der bryster sig af at være et verdensspil, en ”massernes ballet” med komponisten Dmitrij Sjostakovitjs ord, var meget længe alt andet end det. Sporten var en lukket klub for hvide mænd med britiske forbindelser

Asker Hedegaard Boye

Men det er så også det meste af pointen, at den begynder et sted for alle. Passionen. I den samtid, vi er en del af, og Asker Boye kan dårligt sidde og skrive om den vanvittige kamp i sne og slud i december 1978 mellem Manchester United og West Bromwich Albion, hvor jeg flere gange var ved at få syltetøjsfranskbrødet galt i halsen over den ene mere eminente scoring efter den anden, da West Bromwich med Len Cantello, Cyril Regis og Laurie Cunningham bankede United 5-3 på Old Trafford.

Det var trods alt fire år, før Asker Hedegaard Boye overhovedet blev født, og hvis der er noget, Asker Hedegaard Boye i øvrigt ikke er, er det netop historieløs. Han er en af de mest vidende, belæste og velskrivende på et stofområde, han blandt andet bedriver i langform i Weekendavisen og i adskillige bøger.

Spilletets oprindelse, væsen og nutid

I netop denne lille udgivelse redegør han på fineste, til tider poetiske, til tider kyniske vis for spillets oprindelse, væsen og nutid. Sågar fremtid med en lige lovlig dyster og ironisk overdreven udlægning af spillets taktiske, økonomiske og verdensomspændende udvikling de næste 25-30 år.

Dyrk blot dette historiske afsnit:

”Fodbolden, der bryster sig af at være et verdensspil, en ”massernes ballet” med komponisten Dmitrij Sjostakovitj’s ord, var meget længe alt andet end det. Sporten var en lukket klub for hvide mænd med britiske forbindelser, som reelt udgrænsede en række befolkningsgrupper.”

Asker Boye skriver med overbevisende indsigt og litterær reference. Også om kvindernes hårde kamp for anerkendelse, og genopfrisker lige for en god ordens og pinlighedens skyld, hvor længe vi selv i de vestlige samfund var om at acceptere og ligefrem lovliggøre kvindefodbold. For nogle landes vedkommende først helt op i 1980’erne.

Og nej, du skal ikke se ”The English Game” på Netflix, hvis du vil have styr på fodboldens historie. Du skal læse *Om fodbold* af Asker Hedegaard Boye

Et kapitel om fodboldens voldsomme kapitalvolumen, ørkenstaternes *sportswashing*, Messi og Ronaldo sat i kontekst og spillets betydning for nutidens 12-årige, der ikke har plakater på drenge- eller pigeværelser, men på SoMe drømmer de fodbolddrømme, så mange 12-årig har drømt op igennem verdenshistorien.

Man kan som Asker Hedegaard åbenbart godt bo i Aarhus, være så besat ind til den inderste hjernevridning af fodbold uden sådan rigtig at holde med AGF. Det gør jeg heller ikke, men jeg boede trods alt i byen og kom på stadion det år, de sidst blev mestre i 1986. Altså da Asker Boye var omkring fire år.

Det begynder for alle et sted. Et referencepunkt, en fællesoplevelse eller en ensom åbenbaring, som for så manges vedkommende varer livet ud. Og Asker forudser dog, at han vil være på stadion den dag langt ude i fremtiden, når AGF bliver dansk mester igen.

Og nej, du skal ikke se "The English Game" på Netflix, hvis du vil have styr på fodboldens historie. Du skal læse *Om fodbold* af Asker Hedegaard Boye.

“OM TENNIS”

Anders Haahr Rasmussen er til krop, køn og krønikeskrivning. Han kan få lov til at skrive langt, når han gør sig på mediet Zetland, eller når han taler langt som tenniskommentator på Eurosport. Eller skrive endnu længere i komprimeret bogform i trilogien. Den *Om tennis*.

For akkurat som det er tilfældet med fodboldens og cyklingens historie, lader heller ikke tennissens samlede fortælling sig nedfælde på 143 sider med en font lidt under pixistørrelse. Men når man har pennen til det, lader det sig gøre at tegne omridset og lave nedslagene, så man sidder tilbage med fornemmelsen af at have det nogenlunde fulde overblik.

Efter min bedste overbevisning er den såkaldte hvide sport i sit mest sublime udtryk, kroppens ultimative koordination og et returslag slået med en malerpensel af en gammel træketsjer for fuld fladskærm på grønt græs i Wimbledon.

Anders Haahr Rasmussen har i al den tid, jeg har læst ting af ham, demonstreret evnen til fange musikken i tennis, tegne spillets anatomi i ord, finde helt ind til sjælen i den i dag så gennemkommercialiserede og verdensomspændende sport

Men tennis er selvfølgelig så meget andet, som Anders Haahr redegør så historisk formfuldendt for. Fra aristokratiets legeplads til allemandseje på grus og i haller i foreningsdanmark. Om den lette lede ved verdensbestselleren *Open* af Andre Agassi i al sin perfekte biografi-form, en slet skjult begejstring for roderiet i danske Frederik Fetterleins ditto. Også i hans tennisspil og efterspil.

Historien om, hvordan det hele begyndte tilbage i 1874, da en pensioneret britiske major begyndte at sælge trækasser med fire træketsjere, en kasse med gummibolde, stolper, net og snor til at tegne banen op for formedelst fem guineas, eller 3.000

nutidskroner. Basis var lagt for *lawn tennis* og dermed et spil for bedsteborgerskabet med huse og store nok græsplæner til den form for adspredelse.

Anders Haahr Rasmussen har i al den tid, jeg har læst ting af ham, demonstreret evnen til fange musikken i tennis, tegne spillets anatomi i ord, finde helt ind til sjælen i den i dag så gennemkommercialiserede og verdensomspændende sport.

Hvad skal der dog blive af verden, når de tre ikke regerer på banerne længere

Hans ungdommelige begejstring for sin samtidige og kropsligt splejsede Martina Hingis. Beskrivelsen af Serena Williams betydning for og langstrakte herredømme i sporten, og ikke mindst hendes snarlige endeligt i et spejlbillede af et endnu mere uperfekt perfekt billede af sig selv i skikkelse af Naomi Osaka. Fordi hun er så sindssyg god, fordi hun vedkender sig at være så sindssyg skrøbelig og stærk på samme tid.

Om den monumentale mentale stilhed i Roger Federers tilgang til spillet. Og den larm og nervøsitet hans evige rival, Rafael Nadal, bragte ind i Federers ellers ubekymrede vej forbi "Pistol" Pete Sampras' 14 grand slam-titler. Det kom han så også, men ikke ubesværet, fordi Nadal blandede sig, og den langlemmede serber, Novak Djokovic, i den grad også meldte sig ind.

Det viste sig, at Federer spiller tennis med øjnene vidt åbne, et fremadrettet fokus og mundvigene en smule opadvendte. Sådan så han ud mod alle sine modstandere, undtagen Nadal

I dag står de alle tre på 20 grand slam-triumfer efter et 15 års konstant trekantsdrama. Den uendelige duel, og hvad skal der dog blive af verden, når de tre ikke regerer på banerne længere. Hvis det ellers nogensinde sker.

Nyd dette afsnit:

"Federer putter en bold i lommen, en i hånden, stiller sig hen til linjen, server, spiller og forfra igen. *Flow*. Uden bekymring. Bare ikke mod Nadal. Psykolog og velrenommeret tennistræner Vic Braden foretog for nogle år siden en analyse Federers ansigtsudtryk baseret på de teknikker, efterretningstjenester bruger til at udpege mulige terrorister. Timevis af videooptagelser blev gennemgået, og det viste sig, at Federer spiller tennis med øjnene vidt åbne, et fremadrettet fokus og mundvigene en smule opadvendte. Sådan så han ud mod alle sine modstandere, undtagen Nadal. Der vender både mundvigene og blikket nedad. Og det gør de allerede under opvarmningen. Tynget af bekymring."

Haahr skriver om at føle sig halvgammel midt i livet og angsten for ungdommens aldrig-aldrig-kede-sig-i-et-sekund-og-hvor-er-min-second-screen.

Angsten for at overlade sporten til den amerikanske designersports præmis af forudsigelig *play by play*, så TV-stationer og kommercielle aktører kan programmere deres reklamebudskaber ind i forudsigelige pakkeløsninger, der ikke må strække sig over for lang tid, så de unge mister tålmodigheden, og sportens væsen derfor ikke kommer til sin ret.

Jeg kan kun opfordre til at læse med og få følelsen af spillet, historien, motorikken med helt ind under huden. En bog-hapser med kaviar og champagneboblebrus.

“OM CYKLING”

Tonny Vorm er en flittig pen udi i cykelsporten som både forfatter og journalist. Han er mere til mekanik end mytologi, lir og gear end røverhistorier og skønsang, væddeløb end patos på hjul rundt i Frankrig. Ud fra devisen, som han citerer sin gode ven, tidligere cykelrytter og nuværende sportsdirektør, Brian Holm, for:

”Det behøver ikke at være så kompliceret”.

Altså, vi begynder ved startstregen, alle kører alt, hvad remmer og tøj kan holde, og én kører først over målstregen til sidst. Sådan i landevejsudgaven, som han brænder mest for, og som bogen også er centreret omkring.

Derfor er ”Om cykling” måske heller ikke helt så sproglig veloplagt som ”Om Fodbold” og ”Om Tennis”. Tonny Vorm kører med stram kæde og lige ud ad landevejen i en snorlige beretning om cykelsportens historie med den faglige undertone og reference til den litteratur, han har læst og folk, han har interviewet over årene.

Nuvel, ikke helt uden hang til landskabernes skønhed, geografiens betydning og dramaturgiens naturlige scene for drabelige slag på alpetop og i bakkedal. For det lever cykelsporten i høj grad også af. Ikke mindst i tiden før Første Verdenskrig, mellemkrigstiden og årtierne efter Anden Verdenskrig, faktisk helt op til 1992, redegør Vorm for de evindelige dueller mellem to ryttere, der dominerede hver deres tid.

Tonstunge cykler sammenlignet med i dag

Eller i sportens første år i slutningen af 1800-tallet og begyndelsen af det nye århundrede handler det mere om vanviddet i specielt etapepræstationerne på nærmest tonstunge cykler sammenlignet med i dag, løb i det allermest ufremkommelige terræn og hele dage og nætter på cyklen.

Og naturligvis traveren om Eugene Christophe, der tilbage i 1913-udgaven som den førende rytter i Tour de France styrtede ned ad Tourmalet, brækkede forgaflen og måtte gå de ti kilometer med cyklen på skulderen for at nå ned til smedjen i bunden, hvor han selv måtte i gang med hammer, blæsebælg og ambolt for at blive køredygtig igen, mens kommisærerne pustede ham i nakken.

Eller blæsebælgen bad han en dreng om at håndtere, da ilden var ved at gå ud og fik på stedet en yderligere tidsstraf. I alt røg der tre ekstra timer på kontoen den dag, og Eugene Christophe måtte i enden tage til takke med en samlet syvendeplads.

Tonny Vorm ridser flot historien om arbejdernes slid og slæb på cykel for at komme ud af den armod, de kom fra. Personificeret i fortællingen om italieneren Ottavio Bottecchia, der både blev udsat for gasangreb, fik malaria og flygtede flere gange fra en fangelejr under Første Verdenskrig. Cykelsporten blev hans vej ud af den fattigdom, der ventede på den anden side, og de sportslige strabadser var for ham intet at regne sammenlignet med krigens gru og rædsel.

Helt fremme i 1924 og 1925 vandt han som den første italiener Tour de France. Italiens fascistiske diktator Benito Mussolini havde doneret penge til rytterens forehavende, men Bottecchia var erklæret socialist, nægtede at køre i Italien og ville ikke bruges som personlig propaganda for styret.

For selvfølgelig har rivaliseringen mellem førnævnte Coppi og Gino Bartali efter Anden Verdenskrig fået sin behørig plads, det samme den franske udgave mellem Jacques Anquetil og Raymond "Den evige to'er" Poulidor i 60'erne

Da han i sommeren 1927 blev fundet med åbent kraniebrud og andre voldsomme skader under en træningstur, undrede man sig over, at cyklen, der lå et stykke derfra, ikke var medtaget. Og mange spekulationer er sidenhen gået på Mussolinis Sortskjorters indblanding i det angivelige styrt, som nogle dage senere blev hans død. Vorm konstaterer, at kun Fausto Coppi har overgået antal bøger skrevet om sig end Bottecchia.

Og nej, det er så langt fra den eneste detaljerede fortælling om de store navne i bogen, men det var den jeg slog ned på i detaljeringsgraden, for selvfølgelig har rivaliseringen mellem førnævnte Coppi og Gino Bartali efter Anden Verdenskrig fået sin behørig plads, det samme som den franske udgave mellem Jacques Anquetil og Raymond "Den evige to'er" Poulidor i 60'erne.

”Kannibalen” Eddy Merckx’ totale dominans i overlap med den franske fuldblodskonkurrent i skikkelse af Bernard Hinault i 70’erne og 80’erne. Samt en overbevisende forklaring på, hvordan cyklingen totalt ændrede karakter, da den internationale cykelunion i 1992 indførte sit pointsystem, så hver enkelt rytter havde noget at køre for, fordi top ti ryttere kunne ramme forsiderne.

Eller udvikle sig til værdifulde hjælperyttere eller specialister og blive en slags triumfatorer i triumfen. Så ethvert cykelløb ikke kun var repræsenteret af tabere og blot én vinder. Holdene fik større betydning, den enkelte rytter fik større værdi for selvsamme.

Amfetaminens hærgen og dopingforbuddet i slutningen af 60’erne. EPO’ens indtog i 90’erne, som flere af vores egne store navne har tilstået brugen af. Akkurat som Vorm er omkring slut-10’ernes og start-20’ernes kuld af danske talenter med 25 mand på World Touren, deriblandt den første danske professionelle verdensmester på herresiden i 2019, Mads Pedersen.

Tonny Vorm kommer hele vejen rundt. Berører kvindernes berettigelse og fremtid på landevejene, den skrøbelige økonomi hos begge køns arbejdsgivere.

Først og fremmest bliver nybegynderen eller den erfarne tilhænger klogere på cykelsportens historik. Uden alt for meget Leth’sk flagren frem og tilbage. På den vis *mission completed...*

“Om fodbold”

[Asker Hedegaard Boye](#)

Antal sider: 138

Pris: 199,95 kr.

Gads Forlag

Udgivelsesdato: 3. november 2021

“Om tennis”

[Anders Haahr Rasmussen](#)

Antal sider: 144

Pris: 199,95 kr.

Gads Forlag

Udgivelsesdato: 3. november 2021

“Om cykling”

[Tonny Vorm](#)

Antal sider: 135

Pris: 199,95 kr.

Gads Forlag

Udgivelsesdato: 3. november 2021

antologicyklingfodboldsportTennisTrilogi

Kurt Lassen

Kurt Lassen, født 1964, journalist, forfatter og POV's sportsredaktør. Han har igennem 25 år arbejdet for Danmarks Radio, JydskeVestkysten, Berlingske Tidende og BT. Han står bag en række biografier om bl.a. Nikolaj Jacobsen,